

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2012. május 24.

BELÜGYI RENDÉSZETI ISMERETEK

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM**

Általános tudnivalók

AZ EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK ÉRTÉKELÉSE

Értékelési alapelv, hogy a javítókulcsban szereplő válaszelemeket kell jó válaszként elfogadni.

Pontozás

Jó válasz/válaszelem: minden válasz 1 pontot ér (a javítókulcsban feltüntetettek szerint).

Rossz válasz: 0 pont

Hiányzó válasz: 0 pont

A javítókulcsban megadott pontszám egy-egy eleme már tovább nem bontható. Minden olyan megoldás elfogadható, amely tartalmilag megegyezik a javítási útmutatóban szereplő válasszal, ezért ezeknél a feladatoknál a megoldásokat „/” jellel választottuk el.

Azoknál a feladatoknál, ahol több válaszelem közül kell a jó megoldást kiválasztani (pl.: igaz-hamis), az összes válaszelem megjelölése esetén a válasz nem értékelhető.

Ha egy feladat meghatározza az elem(ek) számát, és a vizsgázó ennél többet ír, akkor a beírás sorrendjében kell értékelni. A megoldásokért az előírt maximális pontot meghaladó „jutalompont” nem adható. Hibás vagy hiányzó válaszelemek miatt pontot levonni nem szabad.

I. EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. Elérhető pontszám 4 pont
A - 2; B - 3; C - 1; D - 4

2. Elérhető pontszám 5 pont

b. Önkormányzati szabálysértési hatóság

c. Igazságügyi Hivatal / Kormányhivatal Igazságügyi Hivatala

d. Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat / Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve

h. Magyar Honvédség

i. Jegyzői Gyámhatóság

3. Elérhető pontszám 4 pont

A. 3) 1994. évi XXXIV. törvény

B. 3) Vám- és Pénzügyőrség / Nemzeti Adó- és Vámhivatal

C. 1) közalkalmazott

D. 2) Műszaki-technikai eszközök – video- és kinotechnikai eszközök

4. Elérhető pontszám 6 pont

Repülőtéri rendőri szolgálat	d.
Hivatali szakszolgálat	e.
Közrendvédelmi szolgálati ág	b.
Terrorelhárító szolgálat / TEK	a.
Személy- és objektumvédelmi szolgálati ág	c.
Állami futár szolgálat	f.

5. Elérhető pontszám 8 pont

Állítások	Igaz	Hamis
A katasztrófavédelem esetében a Rendőrségéhez hasonló szolgálati tagozódásról nem beszélhetünk, hanem szakmai tevékenységi területeket különböztethetünk meg.	X	
A rendészeti szervek tagjai esetében a szolgálati érintkezés szigorú szabályokhoz kötött, melyek kiterjednek a megszólításra, a köszönésre, valamint a jelentések és jelentkezések rendjére is.	X	
A rendészeti szerveknél előjárónak nevezzük azt, akinek magasabb rendfokozata van, hozzá képest az alacsonyabb rendfokozatú megnevezése: alárendelt.		X
Az előjárói jogviszonyban lévő szükségképpen egyben az alárendelt feljebbvalója is.		X
A Rendőrség és a Polgári védelem hivatásos állományú tagjai egyenruha és fegyver viselésére jogosultak.	X	

Állítások	Igaz	Hamis
A katasztrófavédelem, polgári védelem és a tűzvédelem szervezetének szükség esetén végre kell hajtania műszaki mentési feladatokat is, ez mindhárom esetben fontos szakmai tevékenységi területet képez.		X
Állományilletékes parancsnok az az előljáró, aki az alárendelt állomány vonatkozásában munkáltatói és fegyelmi jogkört gyakorol.	X	
A rendészeti szervek hivatásos állományú tagjai esetében a legsúlyosabb fegyelmi büntetés a szolgálati viszony megszüntetése.		X

6. Elérhető pontszám

5 pont

- A. tájoló
- B. irányok
- C. távcső
- D. 2). Az autópályák egy betű és egy szám alapján vannak jelölve, például: M1, M5, M0, stb.
- E. Nyílt terep:C.....

7. Elérhető pontszám

8 pont

- a. szabálysértések
- b. bűntett
- c. beszámítási
- d. gondatlanságot
- e. szabadságvesztésnek
- f. elzárás
- g. jogos védelem
- h. kiutasításnak

8. Elérhető pontszám

5 pont

- bilincs – **a.**
- szolgálati kutya – **b.**
- útzár – **c.**
- lőfegyver – **d.**
- rendőrbot – **e.**

Megjegyzés: A feladat javítása során minden jó megoldás 1 pontot ér akkor, ha a kép betűjéhez a megfelelő eszköz neve került.

9. Elérhető pontszám

5 pont

- A. 3. őrizetbe vétel
- B. 1. A rendőr a testi kényszer során csak saját fizikai erejét használja fel.
- C. 2. Rendőri intézkedésre csak szükséges esetben, és csak törvényi felhatalmazás alapján kerülhet sor.
- D. 3. A rendőrájárőr fegyveres rablás elkövetőjének üldözésébe kezdett. A menekülő bűnöző egy személygépjárművet megállított, a vezetőjét túsul ejtette, majd vele együtt menekült tovább. Az üldözés közben a rendőrök több lövést adtak le a jármű kerekeire, melyek közül több a karosszérián is áthatolva az utastérben csapódott be.
- E. 1. Szabálysértési bírság meg nem fizetése miatt elzárás letöltése érdekében rendelték el G. János elővezetését. A lakására kikerkező rendőröknek nevezett bemutatta az időközben befizetett bírság feladását igazoló postai feladóvevényt.

10. Elérhető pontszám

6 pont

- A. artériás / ütőeres / verőeres vérzés
- B. ambu-babán / újraélesztési babán
- C. A savat semlegesíteni kell, a sérülttel lúgos kémhatású folyadékot kell itatni, pl.: szappanoldatot.
- D. A sokkos állapot tünetei lehetnek: szapora pulzus / sápadt, szürke bőr / feltűnő ajaksápadtság / hűvös, nyirkos bőr / aprócseppes verejtékezés.

11. Elérhető pontszám

4 pont

- A. járandóságok: pl. jutalom, napidíj, távolléti díj, stb.;
támogatások: üdülési hozzájárulás, lakhatási támogatás, kedvezményes étkezés, stb.
- B. a. díszöltözet; b. bevetési ruházat

II. A SZÖVEGES FELADATOK JAVÍTÁSA, ÉRTÉKELÉSE

A szöveges feladatok értékelése

A feladatok értékelése a következő szempontok alapján történik:

- feladatmegértés, helyes feladatmegoldás,
- szaknyelv alkalmazása,
- logikus felépítés,
- megszerkesztettség, nyelvhelyesség.

A szöveges feladatok értékelése a javítókulcs alapján történik, mely minden feladat esetében azonos pontértékekkel tartalmazza a fenti értékelési szempontokat, valamint a hozzájuk rendelhető tartalmakat.

1. A feladatmegértés, helyes feladatmegoldás értékelése

A feladatmegértés során a következő szempontokat kell figyelembe venni:

- A feladat azonosítása: A diák a megadott témáról, problémáról ír-e?
- A témátartás, a lényeg kiemelése: Lényegre törően, a feladatban felvetett problémára koncentrálnak-e?
- Tartalmi mélység, kifejtettség: Megállapításai, következtetései mennyire összetettek, illetve relevánsak a problémára nézve?
- A műveleti sokszínűség, eredményesség: A megadott forrásokat használja-e, és azokra utaló lényeges megállapításokat tud-e tenni?
- Részkérdések kifejtése: A szükséges szakkifejezésekkel a válasz valamennyi lényeges elemet tartalmazza-e?
- Az egyes részkérdések közötti kapcsolat megteremtése: A problémamegoldás során felismeri és megfogalmazza-e a fontos összefüggéseket?
- A tartalmi kifejtettség szükséges mértéke: Képes-e arra, hogy az egyes részkérdéseket csak a szükséges mélységben fejtsse ki?

A feladatok konkrét értékelése során az értékelés első lépése annak eldöntése, hogy a feladatmegértésre adható 10 pontból a diák legalább 1 pontot elért-e. Ha nem, akkor a feladat összpontszáma csak 0 lehet.

8-10 pont akkor adható, ha a vizsgázó a problémát teljes körűen megértette és helyesen értelmezte, az általa leírt megoldás a javítási útmutatóban kiemelt válaszelemeket tartalmazza. A kifejtés arányos, logikus, lényegre törő. Ahol ez szükséges, a források felhasználásával lényeges következtetéseket fogalmaz meg, és utal is magára a forrásra. A konkrét és az általános megállapítások aránya kiegyenlített. A válaszban minden lényeges tanult szakkifejezés helyesen kerül alkalmazásra.

5-7 pont akkor adható, ha a vizsgázó a problémát teljes körűen megértette és helyesen értelmezte, de a kifejtés aránytalan vagy nem lényegre törő. A forrásokat ugyan használja, de nem tesz lényegi megállapításokat. A javítási útmutatóban kiemelt válaszelemeket nagyobb részt tartalmazza. A szakkifejezéseket csak részben alkalmazza, esetleg körülírja.

3-4 pont akkor adható, ha a probléma megoldását csak részben dolgozza ki, és a megadott forrásokat egyáltalán nem használja, de legalább egy részkérdést teljes egészében kidolgozott, a többi kidolgozását megkezdte, és a válaszban vannak a fentieknek megfelelő értékelhető elemek.
1-2 pont akkor adható, ha legalább egy olyan megállapítást tesz, mely alapján igazolható, hogy a problémát megértette, és minimum egy olyan fontos szakkifejezést tartalmaz a válasza, mely a feladat megoldása szempontjából lényeges, de a kifejtés túlnyomórészt nem azzal kapcsolatos, vagy nem a megoldásra irányul.
0 pont akkor adható, ha a vizsgázó egyáltalán nem érti meg, illetve teljes mértékben félreérti a feladatot, nem használja a forrásokat, megoldásai nem a feladatban meghatározott problémára irányulnak, vagy egyáltalán nem válaszol a kérdésekre, illetve a válaszban nincsen értékelhető elem.

2. A szaknyelv alkalmazásának értékelése

A szaknyelv alkalmazása során figyelni kell arra, hogy a vizsgázó a feladatok mindegyikében a már tanult jogi ismereteiről ad számot, mely elképzelhetetlen a szakkifejezések pontos, és odaillő használata nélkül. Elfogadható az is, ha a pontos szakkifejezést nem ismeri, de azt körülírja, így a válaszából kiderül, hogy tisztában van a helyes megoldással. Ha a vizsgázó rossz szakkifejezéseket használ, pontatlanul fogalmazza meg, vagy egyáltalán nem használja azokat, akkor pont nem adható. Ugyanakkor az összesítés szempontjából az erre az értékelési szempontra adott 0 pont nem jelent összesített 0 pontot is egyben.

3-4 pont akkor adható, ha a vizsgázó a probléma megoldása során valamennyi lényeges szakkifejezést pontosan írja le, és helyesen alkalmazza. Következtetéseiben a hosszas kifejtést a helyesen alkalmazott szakkifejezésekkel pótolja.
2 pont akkor adható, ha a probléma megoldása során a szakkifejezéseket csak kisebb mértékben alkalmazza, esetleg nem a pontos megnevezést használja, de az általa használt megnevezés utal a helyes kifejezésre.
1 pont akkor adható, ha legalább egy olyan fontos szakkifejezést tartalmaz a válasza, mely a feladat megoldása szempontjából lényeges.
0 pont akkor adható, ha a vizsgázó egyáltalán nem használ szakkifejezéseket, még körülírás szintjén sem.

3. A logikus felépítés értékelése

3-4 pont akkor adható, ha a vizsgázó a probléma kifejtése során az egyes részkérdések közötti logikai kapcsolatot felismeri, és válaszában szükséges mértékben levezeti. Emellett a megoldás során témátartó, a forrásokat logikus rendszerben alkalmazza.
2 pont akkor adható, ha a részkérdések kifejtése során válaszában eltér a megadott kérdések logikai sorrendjétől, de az egyes részkérdések között más logikai kapcsolatot teremt.
1 pont akkor adható, ha az egyes részkérdések között nem teremt logikai kapcsolatot, de az egyes válaszelemek között van felfedezhető logikai összefüggés.
0 pont akkor adható, ha a válasz csupán szavakból álló vázlat, így logikai összefüggésekre egyáltalán nem lehet következtetni.

4. A megszerkesztettség, nyelvhelyesség értékelése

2 pont akkor adható, ha a fogalmazás értelmes mondatokból álló szerkesztett szöveg.
1 pont akkor adható, ha több nyelvhelyességi, szerkesztési hiba van a szövegben.
0 pont akkor adható, ha a megoldás csupán szavakból álló vázlat, nincsenek benne összefüggő mondatok.

Az általunk javasolt megoldásokban:

- vastagon szedett betűvel jelöltük a kötelező tartalmi elemeket,
- aláhúzással jelöltük azokat a szakkifejezéseket, melyeknek meg kell jelenniük a tanuló válaszában.

II. SZÖVEGES, KIFEJTENDŐ FELADATOK

12. *Az általunk megadott válaszban a feltett kérdések sorrendjében haladunk, a kérdéseket a jobb követhetőség érdekében a válaszba is beillesztettük: amennyiben a vizsgázó nem követi a javasolt sorrendet, de válaszában a kötelező tartalmi elemek megtalálhatóak, pontot nem lehet levonni!* (20 pont)

Milyen feladat végrehajtásáról számol be a tudósítás?

- A tudósítás egy **nemzetközi katasztrófavédelmi gyakorlat** végrehajtásáról szól, melyben a magyar katasztrófavédelmi egységek mellett Horvátország hasonló egységei is részt vettek.

A katasztrófavédelem mely szakmai tevékenységi területeihez kapcsolódik az esemény, és mi ennek a célja?

- Az ilyen gyakorlatok szervezése és végrehajtása **a katasztrófavédelem mindhárom szakmai tevékenységi területének** – katasztrófavédelem, polgári védelem és tűzvédelem – **megelőzési és felkészülési tevékenységéhez kapcsolódik.**
- **Célja, hogy a katasztrófavédelmi szakalegységek** előre eltervezett módon **gyakorolják** azoknak a veszélyhelyzeteknek az elhárítását, melyek bekövetkezésével számolni kell. A veszélyelhárítás és a mentés gyakorlása során **lehetőség nyílik a különféle technikai eszközök, műszaki berendezések kipróbálására, használatuk elsajátítására, készség szintű begyakorlására.** Fontos cél továbbá **a vezetési, irányítási feladatok gyakorlása**, összehangolása is az egyes szervezetek között. Minderre azért van szükség, **hogy** egy hirtelen bekövetkező katasztrófahelyzetben **a mentés és a kárelhárítás** minél **hatékonyabban működjön.**

Hogyan illeszkedik a katasztrófavédelem szerveinek együttműködési feladataiba az ilyen jellegű tevékenység, és miért van erre szükség?

- A katasztrófavédelem a mentés és kárelhárítás során **szükségképpen együtt kell működjön más szervezetekkel is**, melyek a feladatok végrehajtásában részt vesznek azért, **mert tevékenységük szükséges a katasztrófa hatásainak mérsékléséhez.** Ezek között lehetnek olyanok, melyek más államokban látnak el hasonló feladatokat, mint a hírben is. **A nemzetközi együttműködésre azért van szükség, hogy a több országra kiterjedő, határokon túlmutató katasztrófahelyzetekben az országok hasonló szervezetei összehangoltan tevékenykedhessenek.**

A feladat végrehajtásában milyen szervezetek erői, eszközei vettek részt, és milyen feladatokat hajtottak végre?

- A hírben a **katasztrófavédelem szakmai területeinek** alábbi egységei vettek részt:
 - **Tűzoltóság:** kárterület felderítése, zárása, sérültek kimentése, be- és kiléptetési pontok kialakítása.
 - **Települési polgári védelmi parancsnokok:** a három érintett település vonatkozásában a lakosságvédelmi feladatok végrehajtása.
- **Mentőszolgálat és a Vöröskereszt:** sérültek ellátása.
- **Vasúti Vegyi Elhárító Kirendeltség** szakemberei: megakadályozták további veszélyes anyag kijutását a tartályokból.
- **Vám- és Pénzügyőrség beavatkozó alegysége:** (védőruhában, tűzoltói kísérettel) a kocsik jelzéseinek, valamint a **nem közösségi áru azonosságának megállapítását** hajtották végre.
- **Horvátország katasztrófavédelmi egységei:** együttműködtek a magyar katasztrófavédelmi egységekkel.
- **MÁV Vasúti Segélynyújtó Egysége:** a kisiklott vasúti kocsit visszahelyezte a sínekre.

Milyen veszélyhelyzet elhárítását gyakorolták, és az ilyen jellegű veszélyhelyzetek a katasztrófák mely csoportjába sorolhatók?

- A tudósításból kiderül, hogy egy, az emberi tevékenység során bekövetkező ipari, vegyi katasztrófa elhárítását gyakorolták, melynek során szennyező anyag ömlött ki a talajra, valamint mérgező gáz került a levegőbe.

A katasztrófavédelem szakemberei milyen egyéni védőeszközöket használnak a képeken, és mi ennek az oka?

- A képeken is jól látható, és a hírben is olvasható, hogy a mentésben résztvevők a kárterületen védőruházatban tartózkodnak. A képeken látható, hogy az egész testet védő, légmentesen záródó saválló ruházatban dolgoznak. Ezt egészítik ki a zárt rendszerű légzőkészülékek, melyek a háton viselt tartályból biztosítják a szükséges oxigént.
- Ezekre az eszközökre azért van szükség, mivel a talaj és a levegő is egészségre ártalmas vegyi anyagokkal szennyezett. A hír alapján gázolaj ömlött ki, és ammónia gáz került a levegőbe.

Milyen fontossági sorrendben hajtották végre a mentés feladatait?

- A mentés során az első feladat a kárterület felderítése, és a veszély mértékének meghatározása, a kárterület behatárolása és lezárása, a be- és kiléptetési pontok kialakítására. Az ennek során kapott információk alapján került sor a lakosságvédelmi feladatok megtervezésére is.
 - A következő feladat a sérültek kimenekítése, ellátása.
 - Ezt követően kerülhet sor a kárelhárítás végrehajtására, ennek során a szakemberek:
 - A MÁV szakemberei elvégezték az elektromos hálózat feszültségmentesítését.
 - Meg kellett akadályozni a további gázszivárgást, illetve az olaj kiömlését.
 - A vegyi veszélyhelyzet elhárítását követően helyre kellett állítani a vasúti közlekedést, a kisiklott vagonokat vissza kellett emelni a sínekre.
 - Bár a hír erről nem szól, a gyakorlatot követően kerül sor a teljes tevékenység értékelésére az esetleges hiányosságok kijavítása érdekében.
-

-
13. *Az általunk megadott válaszban a feltett kérdések sorrendjében haladunk, a kérdéseket a jobb követhetőség érdekében a válaszba is beillesztettük: amennyiben a vizsgázó nem követi a javasolt sorrendet, de válaszában a kötelező tartalmi elemek megtalálhatóak, pontot nem lehet levonni!* (20 pont)

Valóban rablás bűncselekmény történt-e, ha igen indokolja!

- Az idézett sajtóhírben leírtak megfelelnek a Btk. 321. §-ban meghatározott rablás bűncselekménynek, mivel az elkövetési magatartás, valamint az elkövetés módja és célzata is megfelel a törvényi tényállásban meghatározottaknak. Az elkövető a dolog – a bevétel – megszerzése érdekében fenyegetést alkalmazott az eladónővel szemben jogtalan haszonszerzési célzattal.

A bűncselekmény mely megvalósulási szakaszáig jutott el, és miért?

- A bűncselekmény nem vált befejezetté, csak a kísérlet stádiumáig jutott azzal, hogy az elkövető a dolog megszerzése érdekében alkalmazott fenyegetéssel a bűncselekmény törvényi tényállásának keretei közé lépett.

Hogyan alakul az elkövető büntethetősége?

- Az elkövető a kísérlet esetében is teljes büntetőjogi felelősséggel tartozik, ugyanazt a büntetést kell alkalmazni vele szemben, mint a befejezett bűncselekmény esetén.

Mely történeti tényállási elemek alapozzák meg a bűncselekményt, és milyen információk hiányoznak a büntethetőség megítélése szempontjából? Vesse össze a törvényi tényállással!

- A sajtóhír a bűncselekmény megvalósulása szempontjából a legtöbb lényeges információt tartalmazza:
 - Az elkövető 20 év körüli, tehát biztosan elmúlt 14 éves, azaz büntethető természetes személy. Hogy beszámítási képességgel rendelkezik-e, azt nem tudjuk meg a hírből.
 - Cselekményét tevéssel valósította meg, az elkövetés módját tekintve élet, testi épség elleni közvetlen fenyegetéssel. Ezt támasztja alá az, hogy élet kioltására alkalmas eszközzel fenyegette a sértettet. Az elkövető magatartása az idegen, ingó, értékkel bíró dolog megszerzésére irányul.
 - Ez utóbbi – a dolog, a bevétel – a bűncselekmény elkövetési tárgya. Az érték nagyságának a bűncselekmény megvalósulása szempontjából a rablás esetén nincs jelentősége, ez csupán minősítő körülmény lesz.
 - A bűncselekmény célzatára abból következtethetünk, hogy a bevétel átadására szólította fel a sértettet, ami az anyagi haszonszerzés célzatát feltételezi.
 - Ez utóbbi alapozza meg a jogi tárgy sérelmét is, mely a tulajdon és az élet, testi épség sérthetlenségének joga.
- A hírből nem szerzünk tudomást – ismeretlen tettesről lévén szó – annak beszámítási képességéről, mely a büntethetőség, valamint az eltulajdonítani kívánt, a bűncselekménnyel fenyegetett dolog értékéről, mely utóbbi a cselekmény minősítése szempontjából releváns.

Az elkövető valóban fegyveresen követte el cselekményét? Ennek kapcsán mutasson rá a szaknyelv, és a köznyelv eltéréseire, lehetőség szerint más példákkal!

- Az elkövető cselekményét **nem fegyveresen, csupán felfegyverkezve** követte el. Fegyveres elkövetés alatt a lőfegyver alkalmazását értjük. Felfegyverkezve **követi el a bűncselekményt az, aki a cselekményéhez az élet kioltására alkalmas eszközt használ, a lőfegyver kivételével.**
 - A köznyelv ugyanakkor nem tesz ilyen kivételt, minden eszközt, mely az élet kioltására alkalmas a fegyver kategóriájába sorol.
-

-
- A rendészeti munka szempontjából több más olyan kifejezést is használ a köznyelv, mely a szaknyelvben mást jelent, példa lehet erre:
 - Cserbenhagyásos gázolás, mely jogi megítélését tekintve nem létezik, mivel vagy cserbenhagyás, vagy segítségnyújtás elmulasztása valósul meg.
 - A köznyelvben akit a rendőr személyes szabadságában korlátoz, azt „beviszi”. Ám valójában elfogja, előállítja, elővezeti, biztonsági intézkedést alkalmaz.
 - A ruházat átvizsgálás és a motozás között sem tesz különbséget a köznyelv, holott az első rendőri intézkedés, míg a második egy büntetőeljárási kényszerintézkedés.

Megjegyzés: Ezeken kívül a javítás során más példa is elfogadható, amit a vizsgázó helyesen értelmez.